PHO SOCIAAL STADSDELEN

14 JUNI 2023

GALA, IZA, INTEGRAAL RAAMWERK PREVENTIE

TER KENNISNAME:

UITWERKEN VAN IZA EN GALA IN EEN INTEGRAAL PREVENTIE RAAMWERK

Aanleiding voor het Integraal Zorg Akkoord & het Gezond en Actief Leven Akkoord

- De toegankelijkheid en de kwaliteit van zorg en welzijn staan onder druk door stijgende kosten, vergrijzing en toenemende arbeidsmarktkrapte.

- Met het ondertekenen van het IZA en GALA hebben gemeenten, zorgverzekeraars en verschillende zorgpartijen afspraken gemaakt over te bereiken gezondheidsdoelen, terugdringen gezondheidsverschillen en het toekomstbestendig maken van het stelsel van zorg en welzijn

- Niets doen is geen optie. Zonder ingrijpende veranderingen loopt de zorg vast, blijven de kosten voor zorg ongeremd doorgroeien, halen we de doelen van een gezonde generatie in 2040 niet en nemen de gezondheidsachterstanden toe.

- IZA en GALA hangen sterk met elkaar samen en passen in een beweging van 'zorg naar gezondheid'.

- Zowel aan IZA als aan GALA hangen financiële afspraken en middelen en beide akkoorden vragen om een integraal preventie infrastructuur met een integraal plan op het gebied van gezondheid, sport en bewegen en een stevige sociale basis.

Kern van het Integraal Zorg Akkoord (IZA)

Ambitie

Kwaliteit en toegankelijkheid zorg in de Zorgverzekeringswet (Zvw) in stand houden bij een krimpende arbeidsmarkt en beperkte budgetgroei d.m.v. transitie naar passende zorg.

Hoofddoelen

- Het verbeteren van de gezondheid;
- Het afremmen van de toenemende vraag naar zorg;
- Het beheersen van de toenemende kosten van zorg in de Zorgverzekeringswet (Zvw) .

Wat gaat de Amsterdammer concreet merken van het IZA?

- Het IZA zet in op versterking van de 1e lijn
- Dat betekent meer tijd voor de patiënt en samenwerking met sociaal domein bij de huisarts en de wijkverpleegkundige
- In het IZA zit ook een opdracht om Mentale Gezondheidscentra te ontwikkelen, een brede intake met ook het sociaal domein erbij, voordat de huisarts doorverwijst naar de GGZ.
- Gemeente en zorgverzekeraar gaan intensiever samenwerken op vijf ketenaanpakken:
  1. Valpreventie bij ouderen
  2. Welzijn op recept
  3. Aanpak overgewicht bij kinderen
  4. Gecombineerde leefstijlinterventie bij volwassenen
  5. Kansrijke start

Financiën bij het Integraal Zorg Akkoord (IZA)

Bij het IZA hoort een landelijk transformatiebudget van 2,8 miljard tot 2027

- De helft is alleen toegankelijk voor partijen die zorg in de Zorgverzekeringswet (Zvw) bieden
- De andere helft ook voor andere partijen die bijdragen aan het realiseren van IZA doelen.
- Gemeenten hebben toegang tot 1,4 miljard van het transformatiebudget.
- De verdeling van deze middelen loopt in Amsterdam via Zilveren Kruis.
- We hebben afgesproken met Zilveren Kruis dat we de middelen inzetten langs de lijnen van Amsterdam Vitaal en Gezond
- Het transitiebudget is voor projecten die leiden tot:
  - minder gebruik vzw zorg
  - minder of efficiëntere inzet van personeel
  - Minder vastgoed

Voor gemeenten is er vanaf 2023 een landelijk budget van € 150 miljoen in de vorm van een SPUK (Specifieke Uitkering)

- De IZA SPUK voor zorgkantoorregio Amsterdam-Diemen is € 7.523.361,85 per jaar (structureel)
- In te zetten voor o.a.
  - Het coördineren van de samenwerking tussen gemeente en zorgverzekeraar
  - Het coördineren van netwerksamenwerkingen tussen het sociaal domein en de GGZ, eerstelijnszorg en huisartsenzorg
  - Het coördineren van vijf domein overstijgende keteninterventies (valpreventie bij ouderen, welzijn op recept, aanpak overgewicht bij kinderen, gecombineerde leefstijlinterventie bij volwassenen en kansrijke start) die in zowel IZA als GALA staan

Kern van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Ambitie

Een gezonde generatie in 2040 met weerbare gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Waarin de fysieke en mentale gezondheid vanaf de eerste1000 dagen wordt bevorderd en behouden en met speciale aandacht voor mensen in kwetsbare situaties.

Hoofdoelen

Het GALA bouwt voort op bestaand preventiebeleid door de uitvoering te versterken en te komen tot een samenhangende domein overstijgende aanpak op het gebied van gezondheid, sport en bewegen en een stevige sociale basis.

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- Een gezonde leefstijl
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden
- Domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie infrastructuur

Financiën GALA: voor de uitvoering komt vanuit VWS een Specifieke Uitkering (SPUK)

- 15 verschillende uitkeringen op het gebied van gezondheid, sport en bewegen, preventie en sociale basis gebundeld (verdeling van budgetten is bepaald door het Rijk)
- 'structureel' geld tot 2026
- Deels bestaande budgetten (bv. voor sport en bewegen) deels extra middelen (bv. €1,7 extra voor de sociale basis)
- Uitgangspunt voor 2024-2026 is integrale aanpak
- Amsterdam ontvangt voor de uitvoering in 2023: €14.554.335
- Amsterdam ontvangt in het totaal over de periode van 2023-2026 €55 miljoen.

	2023	2024	2025	2026	Struct
Thema's Sport, bewegen & cultuur	**€ 4.984.720**	**€ 4.984.634**	**€ 4.984.635**	**€ 4.690.902**	**x**
Sportakkoord	€ 631.952	€ 631.941	€ 631.941	€ 485.894	x
Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)	€ 4.350.745	€ 4.350.669	€ 4.350.669	€ 4.202.982	x
Thema's Gezondheid & preventie	**€ 6.003.541**	**€ 5.760.381**	**€ 5.760.381**	**€ 4.324.456**	**x**
Terugdringen Gezondheidsachterstanden (oude GIDS)	€ 972.233	€ 972.216	€ 972.216	€ 971.788	x
Kansrijke Start	€ 729.175	€ 777.773	€ 777.773	€ 971.788	x
Mentale Gezondheid	€ 340.282	€ 243.054	€ 243.054	€ -	
Aanpak overgewicht	€ 850.704	€ 850.689	€ 850.689	€ -	
Valpreventie	€ 2.503.501	€ 2.309.014	€ 2.309.014	€ 2.380.880	x
leefomgeving	€ 486.117	€ 486.108	€ 486.108	€ -	
opgroeien in een kansrijke omgeving & vroegsigalering alcoholproblematiek	€ 121.529	€ 121.527	€ 121.527	€ -	
Programma's Sociale basis - versterken wijkinfrastructuur	**€ 3.013.924**	**€ 3.184.009**	**€ 3.184.009**	**€ 2.405.174**	**x**
Versterken sociale basis	€ 1.774.326	€ 1.749.990	€ 1.749.990	€ 1.311.913	
Mantelzorg	€ 486.117	€ 486.108	€ 486.108	€ 437.304	x
Een tegen eenzaamheid	€ 486.117	€ 486.108	€ 388.887	€ -	
welzijn op recept	€ 267.364	€ 461.803	€ 559.024	€ 655.957	
Programma's Overkoepelende thema's	**€ 554.173**	**€ 476.386**	**€ 476.386**	**€ -**	**x**
versterken kennis en adviesfunctie GGD	€ 121.529	€ 121.527	€ 121.527	€ -	
coordinatiekosten regionale aanpak preventie	€ 432.644	€ 354.859	€ 354.859	€ -	
totaal alle regelingen	**€ 14.556.358**	**€ 14.405.410**	**€ 14.405.411**	**€ 11.420.532**	**x**

Financiële middelen IZA en GALA

GALA-SPUK	• **Jaarlijks € 180 miljoen (Amsterdam €14,5 milj.)** • Elke gemeente individueel • € afhankelijk van gezondheidsachterstanden en # inwoners • € 2,5 miljoen versterking kennisfunctie GGD
IZA-SPUK	• **Structureel € 150 miljoen** beschikbaar voor gemeenten voor bijdragen aan IZA doelen **(7,5 mln Amsterdam)** • Regionaal aanvragen via gemandateerde gemeente
IZA - Transformatie middelen	• Totaal € 2,8 miljard, waarvan **€ 1,25 miljard** nog niet-geoormerkt • Partijen uit sociaal domein in aanmerking voor transformatiemiddelen

Amsterdam Vitaal & Gezond vormt de stedelijke basis, waar vanuit de IZA middelen worden gericht, met Zilveren Kruis als kassier.

Amsterdam Vitaal & Gezond is de netwerksamenwerking tussen Zilveren Kruis, Gemeente inclusief stadsdelen, Aanbieders (Sigra). De gezamenlijke ambitie en de daaruit voorkomen coalities
vormen de basis waarlangs de transformatie middelen vanuit het IZA worden gericht.

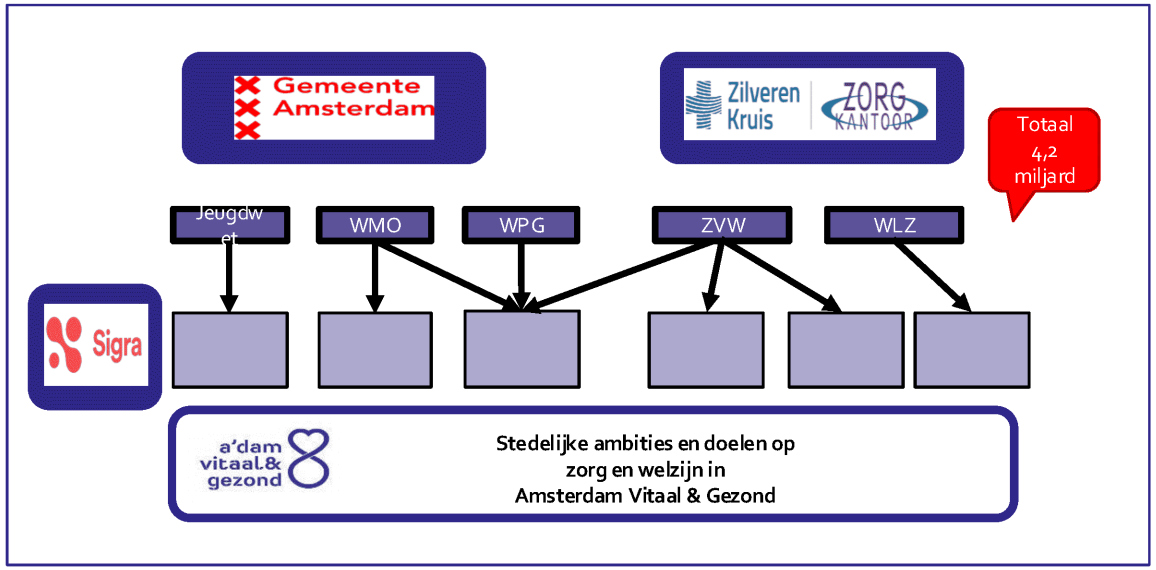

Speerpunt vanuit Amsterdam Vitaal & Gezond is het radicaal inzetten op preventie. Hiermee komen GALA en IZA samen binnen AV&G.
Door GALA en IZA samen te richten ontstaat een krachtig beweging naar de voorkant, welke door alle partijen wordt gedragen.

- Transformatiemiddelen IZA voor het realiseren van impactvolle transformaties is (eenmalig) geld beschikbaar, over een periode van 5 jaar. Inzet loopt hier in A'dam via Zilveren Kruis en de lijnen van AV&G

- Voor gemeenten komt een jaarlijkse SPUK IZA die in Amsterdam 7.5 mio bedraagt. Deze is bedoeld voor de organisatie/coördinatie van de regionale samenwerking en domeinoverstijgende samenwerking in het veld.

TER BESPREKING:

UITWERKEN VAN IZA EN GALA IN EEN INTEGRAAL PREVENTIE RAAMWERK

Onze ambities bij het uitwerken van IZA en GALA

a'dam vitaal & gezond

- In 2040 hebben alle Amsterdammers gelijke kansen om veerkrachtig en gezond op te groeien, te leven en in goede gezondheid ouder te worden

- En kwetsbare groepen hebben er 10 gezonde levensjaren bij.

Kernopgave voor IZA en GALA middelen

Hoe bereiken we Amsterdammers meer en beter met betrekking tot hun 'positieve gezondheid' ?

Preventie kader: Investeren in preventie is investeren in omgeving

Stroom opwaarts inzetten om tot structurele verbetering te komen stroom afwaarts

Preventie van gezondheidsverschillen vraagt een brede blik vanuit verschillende domeinen

1 Bestaanszekerheid

2 Gezondheid

3 Kansengelijkheid

Toekomstige veranderingen stroomafwaarts vragen op tijdige investering stroom opwaarts

We werken gezamenlijk aan een coherent stelsel van preventie

VORMEN PREVENTIE

COLLECTIEF		INDIVIDUEEL	
Universeel	Selectief	Geïndiceerd	Zorg gerelateerd

SCOPE (voor wie)

Samenleving	Lokaal	Burgers met verhoogd risico	Burger met problemen

We maken samen een integraal preventieplan

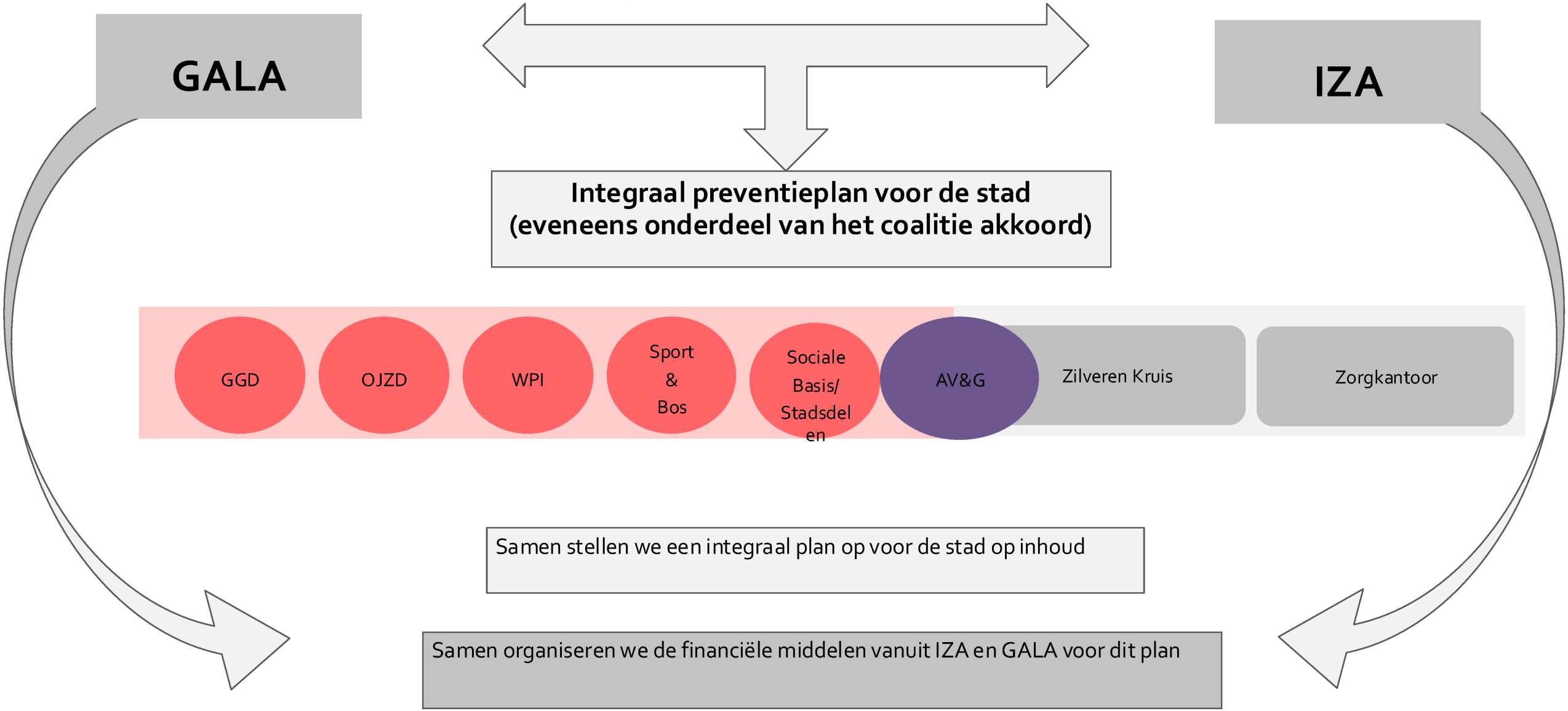

Focus

CONCEPT MEI 2023

Amsterdamse ambitie vraagt om scherpte in doelen én richten van mensen en middelen, namelijk:

I. Focus op gezondheidsverschillen verkleinen

In alles richten we ons op inwoners die te maken hebben met de grootste gezondheidsachterstanden, (Zuidoost, Nieuw- West en Noord en kwetsbare wijken) door de volgende uitgangspunten te hanteren:

- Wij houden rekening met de **gezondheidsvaardigheden** van onze inwoners en maken het mogelijk dat alle Amsterdammers informatie over hun gezondheid kunnen vinden, begrijpen en toepassen.
- Ook is het nodig om in onze aanpak rekening te houden met bestaansonzekerheid en de **impact van (chronische) stress** op gezondheid.
- Tot slot willen we gezond en actief leven bevorderen voor onze inwoners via een **inclusieve en cultuur sensitieve aanpak** die recht doet aan verschillen in culturele achtergrond en gezondheidsvaardigheden van onze inwoners.

II. Focus op bepalende determinanten voor 10 gezonde levensjaren, met inzet op omgeving en gedrag met oog op de achterliggende oorzaak en gestapelde problematiek:

- Niet roken
- Gezond eten en drinken
- en Bewegen

CONCEPT MEI 2023

Preventie lijnen als basis voor integraal preventie raamwerk

WAT | **HOE (doen wat werkt)** | **WIE**

Integraal preventie raamwerk

Gezondheid

Omgeving & gedrag

- Niet roken
- Gezonde voeding
- Bewegen

HOE
- Omgeving en gedrag
- Aanbieders van zorg en welzijn richten zich op verbeteren van deze 3 items
- Health in all policies

WIE
- Inkoopbeleid Gemeente, ZK.
- Uitvoering door SIGRA
- Fysieke domein

Preventie infrastructuur

- Versterken sociale basis
- Versterken wijkteams
- Versterken beweegnetwerk

HOE
- Nieuw kader SB
- Richten mensen/ middelen SB en wijkteams

WIE
- Gemeente
  - Sociale basis
  - Stadsdelen
  - Wijkteams
  - Sport&Bos
- ZK

Risicogroepen

- Jeugd & Gezin
- Mentale Gezondheid
- Chronisch zieken
- Ouderen

HOE
- Uitwerken preventie palet
- Ketenaanpak

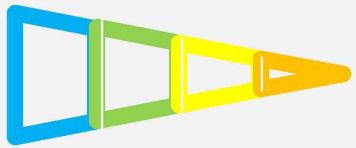

WIE
- Amsterdam Vitaal & Gezond
  - ZK
  - Gemeente
  - Sigra
  - Cliëntenbelang

Gezondheids-achterstanden

Stress-sensitief Cultuur-sensitief Gezondheidsvaardigheden

2040
- alle Amsterdammers gelijke kansen veerkrachtig en gezond opgroeien, leven en ouder worden
- kwetsbare groepen 10 gezonde levensjaren

Gezondheidsdoelen in beeld

CONCEPT MEI 2023

2040
- **kwetsbare groepen 10 gezonde levensjaren erbij**
- **alle Amsterdammers gelijke kansen veerkrachtig en gezond opgroeien, leven en ouder worden**

Amsterdammers in kwetsbare positie:
- **± 40%** voldoet aan beweegnorm
- **51%** van wat Amsterdammer consumeert valt binnen schijf van vijf
- **24%** rookt

Amsterdammers in kwetsbare positie:
- **45%** voldoet aan beweegnorm
- **65%** van wat de Amsterdammer consumeert valt binnen de schijf van vijf
- **16%** rookt

Amsterdammers in kwetsbare positie:
- **55%** voldoet aan beweegnorm
- **75%** van wat de Amsterdammer consumeert valt binnen de schijf van vijf
- **10%** rookt

Amsterdammers in kwetsbare positie:
- **60%** voldoet aan beweegnorm*
- **90%** van wat de Amsterdammer consumeert valt binnen de schijf van vijf
- **< 5%** van de volwassen en geen enkele jongere of zwangere rookt*

¶ Data afkomstig uit gezondheidsmonitor 2021-2022 en Sportdeelname index november 2022
* In lijn met doelen uit Nationaal Preventie Akkoord en toegespitst op Amsterdammers in kwetsbare positie

Planning preventieraamwerk GALA (onder voorbehoud)

Februari
GALA ondertekenen

Maart
Sluiting SPUK GALA

Mei
Uitkering SPUK GALA 2023

Juni
Herijkt regiobeeld

Juli
Herijkt regiobeeld

September
Aanvraag SPUK GALA 2e tranche

December
SPUK - IZA

3 februari
Ondertekenen GALA

8 februari
Publicatie in Staatscourant

Opening SPUK aanvraag 1e tranche

31 maart
Deadline SPUK 1e tranche

31 mei
Beoordeling gereed en uitkering SPUK 2023

30 juni
Elke regio heeft (herijkt) regiobeeld

30 juni
Deadline bekendmaken mandaathoudende gemeente

1 juli
elke partij in Zvw-domein heeft inzet en veranderopgave voor hem/haar specifiek beschreven

1 juli
Mandaatstructuur gemeenten ingeregeld

1 september
Deadline indienen integraal plan van aanpak 2024-2026 per gemeente

31 december
Deadline aanvraag SPUK IZA door één aangewezen gemeente uit IZA-regio (incl. Regioplan, regio-governance, plan van aanpak)

Raamwerk: koers op hoofdlijnen

Uitwerking HOE & realisatie van middelen

Februari
Kaders en afspraken m.b.t. verdeling van middelen

14 juni
PHO Sociaal Stadsdelen
14 juni
PHO WH Scholtes

3 juli
staf WH's
17 juli
PHO Integraal
18 juli
College B&W

13 september
OZA cie
20 sept
Raad

CONCEPT MEI 2023

Preventie lijnen vertaald naar de sociale basis

WAT

Wat betekent het voor de sociale basis

Integraal preventie plan

2040
- alle Amsterdammers <u>gelijke kansen</u> veerkrachtig en gezond opgroeien, leven en ouder worden
- <u>kwetsbare</u> groepen <u>10 gezonde levensjaren</u> erbij

Health in all policies

- Roken
- Gezonde voeding
- Bewegen

OMGEVING

GEDRAG

Belangrijk in alles wat we doen:
- Als randvoorwaarden in de subsidieregeling
- Bij alle activiteiten gezond gedrag stimuleren: focus op doen i.p.v. informeren
- Gezonde leefomgeving: o.a. rookvrij, een gezond voedselaanbod

Preventie infrastructuur

- Versterken sociale basis
- Versterken wijkteams
- Versterken beweegnetwerk

Versterken sociale basis en betere werking stelsel:
- Investeren in samenwerking tussen sociale basis, Buurtteams/OKT
- Vindbaarheid en toegankelijkheid van aanbod voor Amsterdammers vergroten.
- Preventieve werking ontstaat alleen bij kwalitatief goed aanbod.

Risicogroepen

Jeugd & Gezin

Mentale Gezondheid

Chronisch zieken

Ouderen

Het uitbreiden van het preventieaanbod in de keten van specifieke risicogroepen. Bijvoorbeeld:
- Welzijn op recept stevig in alle wijken
- Inzet op mantelzorg en eenzaamheid
- Inzet op verbeteren mentale gezondheid
- Ketenaanpak valpreventie
- HGKM

TER KENNIS NAME:

ACTIVITEITEN SPUK-GALA 2023 BINNEN PROGRAMMA'S SOCIALE BASIS – VERSTERKEN WIJK INFRASTRUCTUUR

Activiteiten GALA 2023
Voorkomen en verminderen van eenzaamheid

1. Opzetten aanpak Eenzaamheid (zoals vermeld staat in coalitieakkoord) en voortborduren op de vorige aanpak.
2. Goede inventarisatie van het huidige aanbod in relatie tot groepen die te maken hebben met eenzaamheid.
3. Werken aan verbetering en betere samenhang van het aanbod.
4. Collectief specifiek aanbod voor kwetsbare WOR cliënten opzetten, i.s.m. vrouwencentra in de stadsdelen en afdeling eenzaamheid (op basis van gedraaide pilot).
5. Intensivering aanbod "Week tegen de Eenzaamheid", denk hierbij aan lokale initiatieven die iets extra's willen organiseren, of iets groters willen organiseren in de wijken.
6. Inzet op vrijwilligers; vergoten kwantiteit, kwaliteit en deskundigheidsbevordering.
7. Verkenning signaalpunt en verbetering signalering in het algemeen bij professionals en vrijwilligers.
8. Projectleider uitvoering en coördinatie intensivering aanpak eenzaamheid.
9. Extra inzet op communicatie.

Activiteiten GALA 2023
Mantelzorg

1. Onderzoek met aanbevelingen naar passende ondersteuning mantelzorgers met een migratieachtergrond (belemmerende en stimulerende factoren).
2. Pilot om samenwerking tussen naasten en professionals te versterken.
3. Versnelling respijtzorg/logeeropvang op maat, (2024 e.v.).
4. Doorontwikkeling Breinplein in de Jordaan . Pilot om mogelijkheden in meerdere gebieden te onderbouwen.

Activiteiten GALA 2023 Welzijn op recept:

voorsorteren op gevolgen van krachtige basiszorg en meer tijd voor de patiënt.

1. Impactonderzoek van Movisie en landelijk Kenniscentrum voor zelfevaluatie-instrument en als basis voor trainingen.
2. Trainingen voor welzijnscoaches, huisartsen en PHO-ers samen.
3. Oplossen aantal knelpunten in de uitvoering, zoals bandbreedte per traject en pilot Zorgdomein.
4. Collectief specifiek aanbod voor kwetsbare WOR cliënten opzetten, i.s.m. Vrouwencentra in de stadsdelen en afdeling eenzaamheid.
5. Pilot met paramedici als verwijzers in Zuidoost.
6. Verder uitrollen pilots: Kunst en Cultuur & Groen als verbinding naar sociale basis.

Activiteiten GALA 2023
versterken infrastructuur sociale basis

Jeugd en gezin: € 168.845

zoals : Spelinloop, tussenschoolse activiteiten, meidenwerk en spreekuren

Mentale gezondheid € 131.406

zoals: beweegaanbod, GGZ in de wijk, healing Garden en weerbaarheid versterken

Ouderen € 142.634

zoals: beweegactiviteiten, bijeenkomsten dementie en mantelzorg, lotgenotengroepen

Chronisch zieken; er is niet specifiek voor deze doelgroep aangevraagd

Statushouders € 104.000

zoals: warm welkom, vroeg signalering, extra inzet vrijwilligers

Versterken netwerken in de wijk, buurtwerk en vrijwilligersorganisaties € 600.708

zoals: extra inzet buurtwerk, trainingen vrijwilligers, samenwerking BT/OKT en sociale basis

Versterken toegangsfuncties en locaties € 464.712

zoals: fysieke aanpassingen, trainen van professionals en sleutelfiguren

Overig: € 139.021

zoals digitale vaardigheden, meer aandacht voor mannen hulpvragen, community art